

De Postryder verschijnt s'ondsdags, s'donderdag en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reclamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN, DEN 16 SEPTEMBER.

Veeziekte.

De minister van binnenlandsche zaken heeft eene nieuwe cirkulair uitgegeven betreffende de veeziekte. Na eenige maatregelen voorgescreven te hebben, omtrent het afmaken der verdachte beesten, hetgeen op rapport van den veearts kan gedaan worden door den burgemeester, de leden der landbouwkommis-sie, de arrondissement-kommissaris en de gouverneur — bespreekt de minister de schadeloosstelling die er aan de eigenaers van het afgemaekt vee zal gegeven worden. Die vergoeding is bepaald op 2/3; dit cyfer is hooger dan tydens 1854. In geval van tydige afma-king zal men nog kunnen gebruik maken van het vleesch, en ziehier daarvoor de noodige schikkingen; 1° de expert (veearts) zal moeten bestatigd hebben, dat die beesten niet ziek zyn; 2° de slagter zal niet in den stal komen; 3° de slagter zal die beesten binnen de 24 uren afmaken; 4° zonder geschreven toestemming van den burgemeester mag de eigenaar zich er niet van ontdoen, noch de slagter het vee afmaken. Alle overtreding wordt gestraft, zoowel voor slagter als voor eigenaar, met 200 fr. boete. De eigenaar heeft dus eigenlyk geen 2/3, maar door den verkoop van het vleesch, den geheelen prijs van zyn afgemaekt rund. Men merke wel op, dat hy geene vergoeding krygt, als hy de artikels 459, 460 en 461 van het strafwetboek niet strijtyk heeft nagekomen.

De runderpest.

Men leest in eene correspondentie uit Brus-sel aan de *Amsterdamsche Courant*:

Met genoegen meld ik u, dat de veeziekte hier te lande zoo goed als geweken is. De krachtige maatregelen, al dadelyk by haer ontstaan door de regering genomen, hebben volkomen aan het doel beantwoord. Pas was aengifte gedaan van gevallen der runderpest onder twee uit Nederland ingevoerde kudden, te Aelst en te Evergem, of er werd last ge-geven tot het afmaken en begraven van al de aengetaste beesten (ongeveer 80), en bovendien werd, gelyk gy weet, de invoer van buiten-landsch vee verboden. Sedert heeft geen geval zich meer opgedaan, en wy mogen zeggen, dat in België de vrees meer was dan de ramp. — Ik verneem dat ondanks de byzondere strenge bewaking op de nederlandsche grenzen, zestien ossen in België van den kant van Tonthout zyn ingevoerd geworden.

De tolbeambten bemerkten het niet, maar een ontvanger der belasting gaf er per telegraaf aan den minister van binnenlandsche zaken kennis van. Deze zond onmiddelyk in tele-

grammen zyne bevelen aan de burgemeesters van al de gemeenten in de streek, en weldra werden de ossen te Diest aengehouden, waer zy onder toezicht zyn gesteld. Het is inderdaad opmerkelyk, als men ziet dat de minister van binnenlandsche zaken uit zyn kabinet den weg volgt dien een drift ossen neemt, en ze met behulp van een telegraafdraad op haren tocht stuit.

Geneesmiddel der runderpest.

Dr. F. A. Jorritsma, te Arnhem, deelt aan de *Prov. Friesche Ct.* een schryven mede, waarin hy mededeeling doet van een « Kort verloop nopens een middel, tegen de ziekte en sterfte der runderen dienstig, door G. ten Haeff, stads chirurgyn, te Rotterdam en lid van de Hollandsche maetschappij der weten-schappen, » (overgenomen uit de *Hollandsche Historische Courant*, van donderdag 21 sep-tember 1769, gedrukt by J. L. Van Essen, te Delft.

Het middel, dat toen ter tyd zeer probaet was, bestond hierin:

« Vooreerst, zoodra de Huisman merkt, dat eenig stuks Vee begint te quynen, moet hy 't uit de weide halen, doch langzaam voort-dryven, op dat door het dryven, en de ver-meerde beweging de ontsteking niet ver-meerdere, en de ziekte verergerd worde; 't Beest moet dus, afgezonderd in een stal, of schuur die men luchten kan, geplaatst worden.

« Ten tweeden, moet het quynende Beest, naer mate zynen krachten, op 't spoedigste meerder of minderbloed afgetapt worden.

« Ten derden, zal men 't volgende middel zoo spoedig als 't mogelyk is aan 't zelve toedienen. Men neeme een pint wyn azyn en een pond gemeenen honing, met een vierde pond engelsch purgeer zout en menge het samen in tien pinten gekookt water; van dit mengsel moet van twee tot twee uren een pint inge-geven worden. De hokkelingen en kalven geeft men de helft of minder, naer hunne grootte. Het gezegde middel uitgebruikt zynde, wordt vernieuwt; en met het ingeven moet 3, 4 of 5 dagen, naer mate de ziekte heviger is, aengehouden worden. Daarna wordt het-zelve trapsgewyze vermindert, maar ingevalle 't Beest te sterk aan den afgang is, moet het purgeerzout uit het middel gelaten, en zonder hetzelfde toegediend worden.

« Ten vierden, op dat de kragten van 't Beest bewaerd mogen blyven, om des te beter de ziekte door te staan, moet aan 't zelve gedurende 't gansch beloop der ziekte broodwater, uit roggengbrood bereid, gegeven worden, ja zelfs moet men 't Beest het uitge-kookte brood, of ander oud bakken brood te eten geven. Vervolgens geeft men trapsgewyze aan het Beest zyn gewone voedsel wederom.

dorp zulke onmenschen konden bestaan, die eenen weerlooze, welke om vriendschap smeekt, zouden vermoorden, ik geloofde het niet dat gy allen de slaven waert van eenen nietswaardige. Ik heb my dan ook gelukkig niet vergist; slechts weinigen waren er die dezen woestaerd volgden, gelyk honden kunnen heer.

Onverschillig zagen allen het tooneel aan en zeker waren er velen, die zich verheugden dat Barthel ook eens in 't nauw gebracht was. Zoo was dan de overwinning openlyk aan Walther's zyle. Verheven en schoon stond hy daer te mid-den der dorpsbewoners, gelyk een edelman tusschen zyne onderhoorigen. Had hy het be-wustzyn kunnen hebben dat Rosa hem zag, dan had er zeker niets aan zyn geluk ontbroken.

Er deed zich nu echter eene omstandigheid voor, op welke hy in 't minst niet bedacht was geweest. Door de meigte heen, kwam met deftige schreden de rechter de zaal instappen. De schout, of rechter, zoals hy meest genoemd werd, Barthel's oom een sterk persoon, getooid met eenen mantel van wit schapenvacht, die hem tot aan de enkels reikte. Achter hem ging de diender.

— Wat is hier te doen? vroeg hy barsch.

— Hulp, oom! schreeuwde de gebodene Barthel. Maek my slechts los en verschaft my ruimte, dan zal ik my zelf wel verder helpen. Is dat zoals 't behoort? Mogen die vreemde roornamen heeren hier maer huishouden gelyk zy willen? 't Is even of er geen schout in het dorp ware.

« Ten vyfden, de mest, die doorgaens zeer stinkend is, moet terstond weggenomen en de plaats afgespoelt worden. »

Priesterlyke benoemingen.

De eerw. heer Deereft is kapelaen benoemd te Beeringen. — De eerw. heer Pollenus is kapelaen benoemd te Gruytrode. — De eerw. heer Van Leemput, thans kapelaen te Gruytrode, is in dezelfde hoedanigheid benoemd te Bochtolt. — De eerw. heer Swennen, kapelaen te Wurfelt, is kapelaen benoemd te Maeseyck, en wordt te Wurfelt vervangen door den eerw. heer Reyn-ders. — De eerw. heeren Portmans en Coninx zyn coadjutor benoemd, de eerste te Groot-Spauwen, de tweede te Ophoven.

M. Stoffels, leerling van het kollegie van Tongeren, heeft in den algemeenen wedstryd van het middelbaer onderwys den derden prijs behaald. Een ander leerling van de middelbare school, M. J. Michiels, heeft ook een prijs behaald.

— Op den paerdenmarkt van verleden don-derdag waren te koop gesteld 767 paerden, 411 koeyen, 199 schapen, 142 zette varkens, 1030 magere varkens, 56 kalveren.

— Verleden dingsdag 's middags is er brand ontstaan te Millen. Drie huizen die alle tegen brand verzekerd waren zyn de prooi der flam-men geworden.

— Men schryft uit Aelst, 12 september:

Er zyn byna dry weken verlopen sedert het eerste geval van de veepest op het grondgebied van Aelst zich deed kennen. Het was op dry beemden, waarop een dertigtal hoornbeesten weidden en het is vastgesteld, dat een gedeelte van dit vee uit Holland hier was reeds bezweken, by dry of vier andere vertoonde zich min of meer teekens van de plag en op verslag van M. V. De Moor, een kundig veearts, heeft het gou-vernement bevolen, op zyne kosten, die dertig beesten zoowel zieke als gezonde, af te maken. Zy werden op de plaats zelf op eene groote diepte gedolven; men bedloof ook de kledren van den slachter en het gebruik van die dry beemden is tot nader bevel verboden. Dank aan die krachtadige maatregelen, heeft men sedert dien in onze omstreken geen de minste teekens van die verschrikkele ziekte meer opgemerkt.

— Men schryft uit Brugge, 12 september:

In onze stad en derzelven omstreken heerscht eene ziekte onder de kiedens. Men verzekert dat er in een kasteel, by Brugge gelegen, in eenige uren tyds 37 gestorven zyn. In de stad telt men ook eenige huizen waer de kiedens aan die ziekte lyden.

Men verhaelt ons — maer aengezien de zwa-righeid van het nieuws, verzekeren wy niets, — dat er in den stal van den landbouwer eener gemeente, op een twintigtal kilometers van Brugge, veertien koeien, die van de veeziekte aengedaen waren, zyn moeten afgemaekt wor-den.

Walther wilde zich verdedigen.

— Stil gy! donderde de rechter. Ik zal u leeren iemand te binden. Losgelaten; of gy gaet allen voor vier weken naer het honden-hok!

De knechts moesten loslaten; eenige andere knapen maakten het touw los en Barthel was vry.

Als een getergde stier wierp hy zich op Walther en bracht hem een hevigen slag op de borst toe.

— Laet dat Barthel, beval de rechter streng; die neem ik voor myne rekening.

Dat zeggende gaf hy den diender een' wenk en deze leidde Walther naer de deur.

— Was het bedwelmig van Barthel's slag of wel verbaaz over het voorgevallene, Walther volgde zwygend met een ontseld gelat.

Voor de zaelder stond eene zwarte gedaente met uitgebreide armen en nevens hem hurkte de kreuple. Met den geestelyken mantel om, stond Bürger en drong door de menigte.

Onwillkeurig maekte de rechter en de dien-der met Walther halt voor hem. Ernstig en met luider stemme, doch kalm zeide de predikant:

— Goe! zy dank Walther dat gy leest. Naer 't geen my door Wilhelm aengeduid werd, vreesde ik, u niet meer onder de levenden te zullen vin-den. Maer wat is dat? Gevangen? Rechter, voor dezen sta ik borg.

— Dat is niet noodig, zeide de rechter, wy weten wel wat ons te doen staet. Hy moet geen stryd beginnen en verderfelyke redoveringen houden!

Mexiko.

De fransche *Moniteur* geeft in zyn bulletin de volgende tydingen uit Mexiko:

« De transatlantische pakketboot *la Floride*, den 9 september te St-Nazaire aengekomen, heeft voor den minister van oorlog tydingen uit Mexiko aengebragt, gedagteekend uit de hoofd-stad Mexiko 10 en Vera-Cruz 14 augustus.

« Deze tydingen leveren niets belangryk op, onder het militaire oogpunt.

« In den staat Oajaca houdt M. Franco, kei-zerlyke kommissaris der provincie, zich bezig met het oprigten van twee bataillons mexikaen-sche troepen, welke voor ons nuttige helpers zullen zyn.

« In Michoacan is de belgische kolonel Van-dersmissen te Marolia teruggekeerd met den buit dien hy in het schitterend gevecht van Tacumburo gemaakt heeft. Die opper-officier heeft, in overeenstemming met kolonel Mendez, onlangs tot militair opperhoofd van Michoacan benoemd, de benoodigde schikkingen genomen om de scheurnmakers in de Warme-Landen te houden, alwaer zy gebrek hebben aan hulp-middelen en zy zich al meer en meer verspreiden. « Jalisco en Sinaloa blyven voortdurend kalm. Geen enkel byzonder incident aan dien kant verdient melding te worden.

« De toestand van den staat Sonora is aen-zienlyk verbeterd. Een belangryk feit heeft bewezen hoezeer onze invloed zich in dat land uitstrekt. Verscheidene indiansche volksstam-men, het keizerryk erkend hebbende, hebben zelve de scheurnmakers, onder het bevel van generaal Gandara en den kommandant Ganori verjaagd, en onze krygsgesvangenen van San-Pedro velost.

« By het vertrek van den koerrier, had maer-schalk Bazaine van kolonel Garnier eenen brief ontvangen; dezelve meldde de terugkomst te Guayamas, den 12 july, van den fregats-kapitein Gazielle, den zeedoktor Manant, der leerlingen Lieutard en Maellet, en van M.M. Saint-Julien en Marquiset, de eerste luitenant en de andere onderluitenant by het bataillon afrikaensche jagers. Deze officieren waren vergezeld van 33 zeelieden en 33 scherp-schutters. Overigens had de maerschalk berichten ontvangen, welke hem deden verhoppen, dat de stad Ures, hoofdplaets der provincie, zich insgelyk voor het keizerryk zou verklaren. Volgens zyne bevelen, werd er te Guayamas eene lichte kolom ingericht, om met de Indianen op Hermosillo te rukken, welke stad Pesquiera, luitenant van Juarez, niet kan verlaten.

« Generaal Brincourt zette zyne marsch op Chihuahua voort, alwaer hy omtrent den 15 augustus moet aengekomen zyn.

« In de staten Durango en San-Luis is de rust niet gestoord geworden. Onze troepen bereiken de plaetsen welke hun zyn aangewezen om er het regensaison door te brengen.

« De omstreken van Monterey en Caderella zyn het tooneel geweest van twee kleine gevech-ten welke tot groote eer verstreken aan onze tegen-guerillas en in het byzonder en M.M. Isabe-y en von Golstein, welke aan het hoofd van zwakke detachementen, dapper den vyand heb-ben doen ondergaan. Wy hadden slechts zes gekwetsten.

— Met wien heeft hy stryd gevoerd? Met Barthel?

— Dat kan wel zyn. Dat moet ge maer eens aan den kantonrechter vragen.

— O rechter ik ken uw trots, maer hoedt u, en ook uw neef mag zich hoeden. Weet gy van waer ik kom? Van het sterfbed der ongelukkige Lize en den vloek dien zy stervende over Barthel uitsprak, heb ik niet meer in eene zegenspraak kunnen doen verkeeren.

Een klagend geluid van ontzetting klonk door de zaal.

— Hoedt gy u, schreeuwde de rechter met verwaendheid. Het past geen geestelyke om zich in een dinsthuis te vertoonen. Maer gy en de opzichter zyt republikeinen en wilt de dorps-pelingen opruien. Men heeft het uit uwe preek kunnen vernemen en de opzichter heeft het hier ronduit gezegd. Diender, dezen man ver-zyzen wy morgen naer het kantonrecht en M. Bürger zal wel verder hooren wat over hem besloten wordt, en nu voort naer het honden-hok!

Met deze woorden voerde hy zynen gevan-gene weg.

Wy keeren nu weder tot Rosa terug. Haer ontwaken op den derden Paeschdag was ver van vrolyk.

Zware droomen hadden haer gekweld in de korte sluimering die zy eerst tegen den morgen had kunnen vinden en nu welden weder al die akelige gedachten in haer geest op, met welke zy den halven nacht te worstelen had gehad.

(Wordt vervolgd.)

VAN PAESCHEN TOT SINXEN.

EENE DUITSCHE DORPSGESCHIEDENIS.

(Vervolg)

Allen zwegen. « Ellen-delingen? » riep Barthel met verkropte woede.

— Hoort gy? ging Walther voort, hy noemt u ellen-delingen en daer in heeft hy geen onrecht. Wanneer gy hem als den besten in het dorp beschouwt, dan moet gy u ook manmoedig voor hem in de weer stellen.

Eenigen begonnen te schelden en maakten eene beweging alsof zy Barthel bevryden wilden. Walther liet zich echter niet stooren.

— Waerom hebt ge u door hem by den neus laten roolenden? Nu moet gy hooren dat hy u ellendelingen noemt. Zyt verstandig en gaet van nu af aan uw eigen weg. Zyt vry! Gy kunt het zyn! Zie, Barthel heeft niet meer gezag in de wereld dan gy, al heeft hy u allen beheerscht. Wy zyn allen een elkaer gelyk. Niemand is meerdor en althans niet iemand die by de soldaten niets beters geleerd heeft dan vloeken en slaen. Geloof ook, ging hy voort, toen hy bemerkte dat men hem rustig aanhoorde, dat ik als vriend en niet als vyand tot u ben gekomen. Toen ik hier heen ging had men my gewaerschuwd, doch ik kwam toch tot u. Aan de rivier boden my de knechts hunne hulp aan, doch ik wilde de niet aannemen. Ik geloofde het niet, zeide hy met verheffing van stem, dat er in een duitsch